

Sygn. akt I ACa 594/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Kaniok

Sędziowie: SA Maciej Dobrzyński

SSO (del.) Agnieszka Wachowicz – Mazur

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Szyszka

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) S.A.
w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółce komandytowej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt XVI GC 864/15

1. ***oddala apelację;***

2. ***zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółki komandytowej z siedzibą w W. na rzecz Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W. kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.***

Maciej Dobrzyński Ewa Kaniok Agnieszka Wachowicz – Mazur

Sygn. akt I ACa 594/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 marca 2015 roku (data prezentaty) Syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od (...) Sp. z o.o. P.(...) w W. kwoty 124 287,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi dla kwoty:

1. 5 422,41 zł od dnia 1.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
2. 39 321,87 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);

3. 3 180,51 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
4. 32 529,81 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
5. 1 997,52 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
6. 15 018,37 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
7. 2 703,54 zł od dnia 31.12.31 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
8. 3 095,48 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
9. 11 108,13 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
10. 6 512,85 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);
11. 3 397,26 zł od dnia 31.12.13 r. do dnia zapłaty – faktura VAT nr (...);

oraz o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód sprzedawał i dostarczał pozwanemu sprzęt AGD w zamian za wynagrodzenie. Powód dostarczył towar, za który wstawił ww. faktury, natomiast pozwany nie dokonał zapłaty w terminie. Rzeczne faktury były przedmiotem cesji wierzytelności na rzecz (...) Sp. z o.o. (dalej C.) do dnia 02 czerwca 2014 roku. Pomimo kolejnych wezwań do zapłaty, pozwany nie uregulował zobowiązania.

Dnia 26 maja 2015 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu X Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na kwotę wskazaną w pozwie (k. 168).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany żądał oddalenia powództwa w całości. W uzasadnieniu podniósł, że wykonał zobowiązanie dochodzone w niniejszym postępowaniu, uiszczając na rzecz (...) – w dniu 22 stycznia 2014 roku kwotę 1 548 505,03 zł, zgodnie ze zbiorczą specyfikacją precyzującą opłacone pozycje.

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2015 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu, X Wydział Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W piśmie procesowym z dnia 22 października 2015 roku powód wskazał, że świadczenie dochodzone niniejszym pozwem nie zostało przez pozwanego spełnione, co wynika z oświadczenia faktora o zwrotnej cesji wszystkich wierzytelności nabytych od upadłego i niespłaconych do dnia cesji zwrotnej. Powód stwierdził, że potwierdzenie wykonania przez pozwanego operacji polecenia przelewu nie opisuje, że płatność nastąpiła tytułem spłaty faktur objętym pozwem.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie pierwszym zasądził od (...) sp. z o.o. P. (...). z siedzibą w W. na rzecz Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W. kwotę 124 287,75 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 5 422,41 zł od 1 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, od kwoty 118 865,34 zł od 31 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty. W punkcie drugim zasądził od (...) sp. z o.o. P. (...) z siedzibą w W. na rzecz Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W. kwotę 3 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; w punkcie trzecim zasądził od (...) sp. z o.o. P.(...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 6 215,00 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.

Sąd Okręgowy ustalił, że (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji i sprzedaży sprzętu AGD. W dniu 9 listopada 2013 roku Sąd Gospodarczy nr 1 w D./S. S. w trybie zwykłym na podstawie hiszpańskiego prawa upadłościowego ogłosił upadłość powodowej spółki. Dnia 18 lutego 2014

roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu VII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych ogłosił wtórną upadłość obejmującą likwidację majątku (...). we W..

Sąd Okręgowy wskazał, że co najmniej od 9 lipca 2013 roku strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych, w tym bowiem dniu została zwarta pomiędzy stronami umowa handlowa. Jej przedmiotem były warunki współpracy handlowej dotyczące całego asortymentu produktów sprzedawanych przez powoda do pozwanego. Cena za nabyte przez pozwanego produkty miała być uiszczana na rachunek bankowy powoda w terminie na koniec następnego miesiąca + 30 dni od daty przyjęcia towaru do magazynu pozwanego. Płatność za produkty oraz potrącenia wierzytelności przysługujących powodowi z wierzytelnościami przysługującymi pozwanemu od powoda dokonywane miały być przez pozwanego. Przesłanie powodowi przez pozwanego informacji o saldzie rozliczeń miało być równoznaczne z dokonaniem potrącenia (pkt 2.6 umowy). Powód nie był uprawniony do dokonywania cesji wierzytelności wynikających z umowy handlowej na osoby trzecie bez pisemnej zgody pozwanego.

W okresie od 6 września 2015 roku do 24 października 2014 roku powód za wykonanie przedmiotu umowy tj. dostarczenie zamówionego sprzętu AGD, wystawił pozwanemu faktury nr (...); (...); (...); (...); (...); (...); (...); (...); (...); (...) oraz (...) na łączną kwotę 124 287,75 zł. Termin do zapłaty za usługi określony był każdorazowo na fakturach w oparciu o umowę handlową i zapłata miała nastąpić w formie przelewu. Jako, że wszystkie faktury pierwotnie były przedmiotem cesji wierzytelności na rzecz (...) sp. z o.o. , na podstawie umowy nr (...), to pozwany zobowiązany był dokonać zapłaty na rachunek bankowy C. – co wprost wynikało z faktur. Rzeczona umowa factoringowa wygasła z dniem 2 czerwca 2014 roku i w związku z tym, tego samego dnia nastąpiła cesja zwrotna na rzecz (...) S.A. wszystkich nieopłaconych faktur, w tym faktur, które są objęte niniejszym pozwem. Pozwany przyznał, że wyraził zgodę na cesję wierzytelności, zgodnie z pkt 4.5 umowy handlowej, a zatem dokonywana przez (...) S.A. cesja wierzytelności była ważna i skuteczna. Ponadto, (...) S.A. informował pozwanego w odrębnych zawiadomieniach o cesji wierzytelności, w szczególności o numerze rachunku bankowego, na który należy dokonywać wszelkich płatności.

Pozwany, mimo upływ terminu płatności nie dokonał zapłaty kwoty dochodzonej w niniejszym postępowaniu , pomimo wezwań do zapłaty.

W związku z powzięciem informacji dnia 31 października 2013 roku o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec powoda przed Sądem w San S. oraz pismem z dnia 13 listopada 2013 roku o zawieszeniu realizacji napraw i wymian gwarancyjnych przez (...) S.A., pozwany w dniu 20 listopada 2013 roku wypowiedział umowę handlową łączącą strony w trybie natychmiastowym.

Pismem z dnia 18 grudnia 2013 roku pozwany zwrócił się do (...), z zapytaniem, kto wobec ogłoszenia upadłości powoda jest wierzycielem pozwanego. W odpowiedzi C. wskazał, że umowa factoringowa jest nadal prawnie wiążąca z wszystkimi tego konsekwencjami - w szczególności nabyciem przez C. wierzytelności, zatem pozwany jest zobowiązany spełnić świadczenie na rzecz C..

Wobec ww. informacji powziętych od faktora, a także wobec braku wiedzy o faktycznych i prawnych przesłankach kwestionowania skuteczności umowy factoringu, pozwany dokonał dnia 22.01.2014 r. przelewu na rzecz C. na kwotę 1 548 505,03 zł.

Sąd I instancji wskazał, że kluczowe w niniejszej sprawie było rozstrzygnięcie, czy przelew zbiorczy dokonany przez pozwanego dnia 22 stycznia 2014 roku na kwotę 1 548 505,03 zł na rzecz C. istotnie pokrywał wartość faktur, których zapłaty powód dochodzi w niniejszym postępowaniu.

Nie budziła wątpliwości Sądu wiarygodność dokumentu stanowiącego cesję zwrotną pod względem formalnym. Jest to bowiem dokument opatrzony podpisami Prezesa i Wiceprezesa Zarządu faktora oraz poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda. Wartość merytoryczna cesji jest również w ocenie Sądu niepodważalna. Dokument jest klarownie skonstruowany i czytelny, wprost wymienia przedmiotowe faktury jako nieopłacone.

Pozwany twierdzi, że zbiorczy przelew pokrył min. faktury stanowiące przedmiot tego postępowania. W szczególności wywodzi ten fakt ze specyfikacji (awiza) załączonej do potwierdzenia przelewu (k. 231), która miała precyzować, jakie pozycje zostały objęte przelewem.

W ocenie Sądu Okręgowego ze stanowiskiem pozwanego nie można się zgodzić, albowiem z treści dokumentu o nazwie „Potwierdzenie wykonanie operacji” (k.230) nie wynika wprost, aby dotyczył on przelewu kwot dochodzonych w pozwie. Wręcz przeciwnie w rubryce (...) wskazane są numery faktur wystawionych przez pozwanego, a nie powoda. Ponadto z załączonego do potwierdzenia przelewu dokumentu w postaci awiza nie wynika jednoznacznie, że przelew w z dnia 22 stycznia 2014 roku obejmuje wierzytelności objęte pozwem. Z treści awiza można jedynie wywieść, że powodowi należna jest kwota 124 287,75 zł, a pozwany dokonał „przeniesienia” na kwotę 908 972,00 zł. Pozwany nie wyjaśnił w toku procesu, co należy rozumieć pod pojęciem „przeniesienie”. Na ostatnim terminie rozprawy pełnomocnik pozwanego pytany przez Sąd, czy pozwany dokonał potrącenia swoich należności z należnościami powoda, odpowiedział, że nie.

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, iż pozwany nie udowodnił, aby uiścił na rzecz (...) S.A. należność dochodzoną w pozwie.

Na marginesie Sąd Okręgowy podniósł, że ewentualnego potrącenia swoich wierzytelności pozwany mógł dokonać jedynie w trybie art. 93 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze, albowiem w styczniu 2014 roku toczyło się już postępowanie upadłościowe.

W zakresie odsetek Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, uwzględniając terminy płatności wskazane na fakturach, na podstawie art. 481 § 1 k.c.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucał naruszenie:

przepisów postępowania, mające wpływ na wynik postępowania:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów zebranych w sprawie niezgodnie z ich treścią, jak również z naruszeniem zasady wszechstronnej oceny materiału dowodowego, poprzez wadliwe przyjęcie że:

- specyfikacja płatności dołączona do przelewu pozwanej z dnia 22.01.2014 r. (awizo) z uwagi na brak jej podpisania przez osoby uprawnione do reprezentacji spółki pozwanej, nie stanowi wystarczającego dowodu co do dokonania przez pozwaną płatności w dniu 22.01.2014 r. za faktury objęte pozwem, podczas gdy przyjęta i akceptowana przez strony w stosunkach handlowych była taka forma opisywania dokonywanych przez (...) Sp. z o.o. przelewów, co wynikało również z punktu 2.6 umowy handlowej z dnia 09.07.2013 r., powód nigdy nie kwestionował zapisów ww. umowy, a także specyfikacja przelewu stanowi jedynie dokument księgowy, który wywołuje skutki w nim opisane bez konieczności opatrzenia go podpisami osób uprawnionych do reprezentacji,
- dokument cesji zwrotnej wszystkich nabytych i niespłaconych do dnia 02.06.2014 r. wierzytelności, dokonanej przez (...) Sp. z o.o. na rzecz powoda, na podstawie którego powód wywodzi zasadność roszczenia objętego pozwem, stanowi wystarczający dowód na okoliczność braku zapłaty przez pozwanego faktur objętych pozwem, podczas gdy dokument cesji zwrotnej (...) Sp. z o.o. jest jedynie dokumentem prywatnym i stanowi dowód jedynie co do treści oświadczenia faktora, zaś z potwierdzenia dokonania przelewu wraz ze specyfikacją płatności wynika jednoznacznie, że faktury objęte pozwem zostały przez pozwanego zapłacone i nieskuteczna była co do tych faktur cesja zwrotna wierzytelności, co w konsekwencji doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych, iż pozwany nie uiścił na rzecz (...) S.A. należności dochodzonej w pozwie ani wprost ani poprzez dokonanie potrącenia,

b) art. 217 § 1 w związku z art. 217 § 3 KPC, a to poprzez uznanie, że dana okoliczność sporna została już dostatecznie wyjaśniona i w konsekwencji bezzasadne pozostawienie bez rozpoznania wniosku dowodowego pozwanej zgłoszonego

w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postaci przedstawienia przez (...) Sp. z o.o. wykazu zaliczek wpłaconych na rzecz (...) SA przez (...) Sp. z o.o. w" związku z zawartą umową faktoringu nr (...) i dokonaną cesją wierzytelności, na poczet dochodzonych w pozwie faktur wystawionych na rzecz (...) Sp. z o.o. P. II Sp. k., przedstawioną w trybie art. 248 § 1 KPC w związku z art. 249 KPC, co uzasadnione było koniecznością wykazania, iż powód uzyskał od faktora zapłatę za dochodzone pozwem faktury VAT objęte umową factorfngu oraz sposobu rozliczenia przez (...) Sp. z o.o. wpłaty dokonanej przez (...) Sp. z o.o. w dniu 22.01.2014 r., które to naruszenia doprowadziły do niewyjaśnienia przez Sąd Okręgowy wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do bezzasadnego uwzględnienia powództwa,

c) art. 217 § 1 k.p.c. związku z art. 217 § 3 k.p.c., a to poprzez uznanie, że dana okoliczność sporna została już dostatecznie wyjaśniona i w konsekwencji bezzasadne pozostawienie bez rozpoznania wniosku dowodowego pozwanej zgłoszonego w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postaci przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka D. J., pracownika (...) Sp. z o.o., co uzasadnione było potrzebą wykazania, iż sposób płatności taki jak przelew z dnia 22.01.2014 r., i jego forma opisu, był akceptowany przez obie strony stosunku zobowiązaniowego, że faktor był skutecznie informowany przez pozwanego o dokonaniu przelewu w dniu 22.01.2014 r. i wierzytelnościach, które tenże przelew miał pokryć oraz że powód uzyskał od faktora zapłatę za dochodzone pozwem faktury VAT objęte umową faktoringu, które to naruszenia doprowadziły do niewyjaśnienia przez Sąd Okręgowy wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do bezzasadnego uwzględnienia powództwa,

d) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak właściwego wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku.

Naruszenie prawa materialnego, to jest:

a) art. 4 ust. 1 w zw. z art. 16 ust. 1 w zw. z art. 17 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29.05.2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. U. UE L 160.1, z późn. zmianami), poprzez ich niezastosowanie w sprawie, w sytuacji gdy w dniu 19.11.2013 r. wszczęto wobec spółki (...) S.A. w Hiszpanii główne postępowanie upadłościowe na podstawie ww. Rozporządzenia, zaś samo wszczęcie takiego postępowania wywołuje na terytorium Polski skutki, które wynikają z prawa państwa wszczęcia postępowania (prawo hiszpańskie), bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, co w konsekwencji oznacza, że od dnia 19.11.2013 r. do dnia 18.02.2014 r. (data wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego spółki (...) S.A. na terytorium Polski) w sprawie upadłości spółki (...) S.A. i wszelkich czynności wierzycieli z tym związanych ma zastosowanie hiszpańskie prawo upadłościowe, nie zaś, jak przyjął to Sąd I instancji, polskie prawo upadłościowe,

b) art. 4 ust. 2 zdanie drugie lit. d w zw. z art. 6 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29.05.2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. U. UE L 160.1, z późn. zmianami) w zw. z art. 58 hiszpańskiej ustawy upadłościowej (...) z 9.07.2003 r. (L. (...), de 9 de J., C.), poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy przesłanki skuteczności potrącenia wobec (...) S.A. dokonanego w dniu 22.01.2014 r. określa hiszpańskie prawo upadłościowe, które, mimo ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego, dopuszcza dokonywanie potrąceń, których wymogi zostały spełnione jeszcze przed dniem ogłoszeniem upadłości, co w konsekwencji oznacza, że pozwany mógł skutecznie potrącić w dniu 22.01.2014 r. swoje wierzytelności z wierzytelnościami spółki (...) S.A.

c) art. 93 ustawy z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze, poprzez błędne zastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, że pozwany w dacie 22.01.2014 r. mógł dokonać ewentualnych potrąceń jedynie w trybie ww. ustawy, w sytuacji, gdy od dnia 19.11.2013 r. do dnia 18.02.2014 r. w sprawie upadłości spółki (...) S.A. i wszelkich czynności wierzycieli z tym związanych ma zastosowanie hiszpańskie prawo upadłościowe, które, mimo wszczęcia postępowania upadłościowego, dopuszcza dokonywania potrąceń, których wymogi zostały spełnione jeszcze przed dniem ogłoszeniem upadłości, co oznacza, że pozwany mógł skutecznie potrącić w dniu 22.01.2014 r. swoje wierzytelności z wierzytelnościami spółki (...) S.A.

Skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka wskazanego w treści apelacji, specyfikacji płatności do przelewu z dnia 22.01.2014, wskazanych faktur VAT i not obciążeniowych, z treści art. 58 hiszpańskiego prawa upadłościowego (w wersji hiszpańskiej i polskiej),

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego alternatywnie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od Powoda kosztów procesu.

Nadto skarżący wniósł o zwrócenie się do Wydziału Prawno-Traktatowego Ministerstwa Sprawiedliwości o przesłanie

1. przepisów tytułu III (40-73 LC) hiszpańskiego prawa upadłościowego (Ley 22/2003, de 9 de Julio, Concursal), dotyczących skutków ogłoszenia upadłości i dopuszczalności dokonywania potrąceń, w hiszpańskiej i polskiej wersji językowej,

2. na podstawie art. 380 KPC o rozpoznanie wniosku dowodowego Pozwanego jak w sprzeciwie od nakazu zapłaty i przeprowadzenie dowodu w postaci przedłożenia przez (...) Sp. z o.o. wykazu zaliczek wpłaconych na rzecz (...) S.A. przez (...) Sp. z o.o. w związku z zawartą umową faktoringu nr (...) i dokonaną cesją wierzytelności, na poczet dochodzonych w pozwie faktur wystawionych na rzecz (...) Sp. z o.o. P(...), przedstawioną w trybie art. 248 § 1 KPC w związku z art. 249 KPC, na okoliczność wykazania, iż powód uzyskał od faktora zapłatę za dochodzone pozvem faktury VAT objęte umową faktoringu oraz sposobu rozliczenia przez (...) Sp. z o.o. wpłaty dokonanej przez (...) Sp. z o.o. w dniu 22.01.2014,

3. na podstawie art. 380 KPC o rozpoznanie wniosku dowodowego Pozwanego jak w sprzeciwie od nakazu zapłaty i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka D. J., pracownika (...) Sp. z o.o., na okoliczność kontaktów+ faktora z pozwanym w sprawie płatności za faktury wystawione przez (...) S.A., ustalonego i akceptowanego przez strony sposobu płatności, a także na okoliczność otrzymania zawiadomienia od pozwanego o dokonanej płatności i skutecznym spełnieniu świadczenia.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz wniosków pozwanego i o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu,.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Zarzut naruszenia art. 233 par. 1 k.p.c. jest chybiony. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny dowodów w tym dokumentów w postaci specyfikacji płatności przedłożonej przez pozwanego oraz cesji zwrotnej dokonanej przez (...) Spółkę z o.o. i wywiódł z nich trafne wnioski.

Ze specyfikacji płatności (k.230-238) wynika, że należność dochodzona pozvem zaspokojona została przez „przeniesienie” (k.234). Pozwana nie wyjaśniła w sprzeciwie od nakazu zapłaty co należy rozumieć pod pojęciem „przeniesienie” a na rozprawie w dniu 30 listopada 2015r. pełnomocnik pozwanej na pytanie sądu wyjaśnił, że pozwana nie dokonała potrącenia swoich należności (nagranie na płycie CD). Rację ma zatem Sąd Okręgowy, iż pozwana nie udowodniła, że dokonała płatności za faktury objęte pozvem.

Specyfikacja załączona do sprzeciwu od nakazu zapłaty stanowi wydruk komputerowy niepodpisany przez osoby uprawnione do reprezentowania pozwanej spółki, wbrew wywodom pozwanej, nie może być zatem uznana za dokument zawierający oświadczenie o potrąceniu w rozumieniu art. 499 k.c.

Do apelacji pozwana dołączyła specyfikację płatności podpisaną przez osoby uprawnione do reprezentacji pozwanej spółki i wywodzi, że pokryła faktury wystawione przez powoda w części przelewem a w części na skutek dokonanych

potrąceń (k.325) oraz wnosi o dopuszczenie dowodu z wystawionych przez siebie faktur na okoliczność daty ich wystawienia oraz wysokości i wymagalności wierzytelności objętych ww. fakturami (k.321).

Wyżej wymienione dowody są spóźnione w świetle art. 503 k.p.c., nie było bowiem przeszkód do załączenia ich do sprzeciwu od nakazu zapłaty. Pozwana nie uprawdopodobniła, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie od nakazu zapłaty bez swojej winy.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że strona, która twierdzi, że dokonała zapłaty przez potrącenie, musi swoje twierdzenia udowodnić zgodnie z art. 6 k.c. Powinna zatem nie tylko wykazać, że złożyła oświadczenie o potrąceniu podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji ale także wykazać, że przysługuje jej wierzytelność, z której dokonuje potrącenia. W tym celu nie jest wystarczające załączenie faktur i not obciążeniowych wystawionych przez tę stronę. Strona musi także wykazać, że istnieją podstawy prawne do wystawienia przez nią owych faktur i not obciążeniowych. Ciężarowi temu pozwana nie podołała. Powód od początku procesu przeczył jakoby pozwanej przysługiwały wierzytelności zgłoszone do potrącenia. Pozwana nie wykazała, że wykonała na rzecz powoda usługę reklamy (faktury k.332, 336, 340, 341), akcję marketingową (faktury k. 333, 334, 335), usługę koordynowania akcji centralnych (faktury k.338, 339), usługę zatytułowaną raportowanie (faktury k. 342, 343), aby istniały podstawy do obciążenia powoda obowiązkiem zapłaty premii (faktury k.344, 345, 346,347), oraz aby istniały podstawy do obciążenia go ryczałtem z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej. Nie przedłożono żadnych dowodów na okoliczność, że dostarczone przez powoda towary były wadliwe i że zgłoszone zostały roszczenia z tego tytułu na kwotę 521.222 zł. W tej sytuacji, dowody zgłoszone przez pozwaną w apelacji były nie tylko spóźnione ale i nieprzydatne dla rozstrzygnięcia, dlatego uległy oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, pozwana nie udowodniła, że przysługują jej względem powoda wierzytelności wskazane w fakturach i notach załączonych do apelacji, zatem nie udowodniła, że spełniła świadczenie przez potrącenie wzajemnych wierzytelności z wierzytelnościami powoda, co uzasadnia oddalenie apelacji na podstawie art. 385 k.p.c.

W takiej sytuacji badanie treści art. 58 hiszpańskiego prawa upadłościowego jest bezprzedmiotowe, co uzasadnia oddalenie wniosków o zażądanie tekstu obcego prawa.

Wnioski dowodowe złożone przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty o zobowiązane spółki (...) sp. z o.o. do przedłożenia wykazu zaliczek wpłaconych przez pozwaną w związku z umową faktoringu i cesją wierzytelności, oraz do przedłożenia wyciągu z rachunku bankowego na okoliczność przelania na ten rachunek przez pozwanego środków finansowych, słusznie zostały oddalone przez sąd I instancji albowiem nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy pozwana twierdzi, że dokonała zapłaty poprzez potrącenie. Poza tym nie było przeszkód aby pozwana złożyła wyciąg ze swojego rachunku bankowego celem udokumentowania zapłaty.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o dopuszczenie dowodu z zeznań D. J. na okoliczność kontaktów faktora z pozwanym w sprawie płatności za faktury wystawione przez powoda a także na okoliczność otrzymania zawiadomienia od pozwanego o dokonanej płatności i skutecznym spełnieniu świadczenia (k175). Okoliczności, na które miał zeznawać świadek nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, dlatego Sąd Okręgowy oddalając w/w wniosek dowodowy nie naruszył art.217 par. 3 k.p.c. w zw. z art. 217 par. 1 k.p.c.

Na marginesie odnosząc się do zarzutów z punktu 2 apelacji Sąd Apelacyjny wskazuje, że dopuszczalność potrącenia ocenia się według prawa właściwego dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika. Natomiast wymogi formalne związane ze skutecznym sposobem dokonania potrącenia w ramach postępowania upadłościowego określa prawo wszczęcia postępowania upadłościowego stosownie do art. 4 ust. 2 lit. d rozporządzenia.

Zgodnie z art. 6.1 Rozporządzenia rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. U. UEL) z dnia 30 czerwca 2000 r.), wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza uprawnienia wierzyciela do potrącenia swoich wierzytelności z wierzytelnościami dłużnika, jeżeli potrącenie jest dopuszczalne zgodnie z prawem właściwym dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika.

Zgodnie z art. 6.1 rozporządzenia wierzyciel ma prawo dokonać potrącenia, jeżeli zezwala na to prawo właściwe dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika. Jak wyjaśniono w pkt 26 preambuły, art. 6 umożliwia wierzycielowi dokonanie potrącenia swojej wierzytelności, także wtedy gdy zgodnie z prawem państwa wszczęcia postępowania takie potrącenie nie jest dopuszczalne. Przepis ten ustanawia zatem wyjątek od reguły określonej w art. 4, zgodnie z którym do skutków prawnych ogłoszenia upadłości stosuje się prawo państwa wszczęcia postępowania.

Dla określenia prawa właściwego dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika stosuje się prawo międzynarodowe prywatne z uwzględnieniem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) oraz rozporządzenia (WE) nr 864/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II; Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, s. 40).

Zgodnie z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I; Dz. Urz. UE L 177 z 04.07.2008, s. 6) potrącenie, jeżeli nie zostało ustanowione w drodze umowy stron, podlega prawu właściwemu dla wierzytelności, z której dokonywane jest potrącenie. Prawem właściwym dla wierzytelności, z której dokonywane jest potrącenie jest w tej sprawie prawo polskie. Strony łączyła umowa handlowa dla, której prawem właściwym jest prawo polskie (umowa pkt 4.11 karta 191). Zastosowanie do potrącenia znajduje zatem art. 505 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 93 prawa upadłościowego oraz art. 96 prawa upadłościowego. Aby skorzystać z potrącenia pozwana musiałaby złożyć o tym oświadczenie syndykowi przy zgłoszeniu wierzytelności. Zaspokojenie z masy upadłości w drodze potrącenia nie jest bowiem możliwe bez formalnego zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym. Pozwana nie wykazała, że spełniła przesłanki z art. 93 prawa upadłościowego. Rozważania te nie mają jednak wpływu na rozstrzygnięcie w sytuacji, gdy pozwana nie wykazała, że wierzytelność, którą chce potrącić z wierzytelnością powódki istnieje (art. 498 par. 1 k.c.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu za II instancję Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z wynikiem sporu, w oparciu o art. 98 par. 1 i 3 k.p.c.

Maciej Dobrzyński Ewa Kaniok Agnieszka Wachowicz - Mazur